

Nuorisoalan järjestämä demokratiakasvatustapahtuma Nuorten vaalit järjestetään maaliskuussa 2025 ennen kunta- ja aluevaaleja. Samaan aikaan vietetään myös yhteiskunnallisen vaikuttamisen teemaviikko Poliitiikkaviikkoa. Ilmoittautuminen molempiin demokratiakasvatustapahtumiin on avautunut maanantaina 9.9.2024.

Demokratiakasvatukselliset Nuorten vaalit sekä Poliitiikkaviikko järjestetään 24.-28.3.2025, jotta Nuorten vaalien tulokset ehditään julkistaa ennen kunta- ja aluevaalien ennakoäänestyksen alkua. Poliitiikkaviikon materiaalit jäävät ilmoittautuneiden käyttöön myös virallisen Poliitiikkaviikon jälkeen.

Mitkä Nuorten vaalit ja mikä Poliitiikkaviikko?

Nuorten vaalit on kaikille alle 18-vuotiaille nuorille suunnattu vaalitapahtuma, jossa nuoret tutustuvat vaaleihin ja harjoittelevat äänestämistä. Nuorten vaaleissa äänestetään samoja ehdokkaita kuin varsinaisissa vaaleissa ja nuoret toimivat itse vaalitoimitsijoina. Nuorten vaalit voidaan järjestää muun muassa peruskoulujen ala- ja yläkouluissa, lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, muissa oppilaitoksissa, kirjastoissa, nuorten työpajoilla ja nuorisotoiminnassa. Nuorten vaalit on mahdollista toteuttaa 24.-28.3. välillä järjestäjälle itselleen sopivana ajankohtana. Keväällä 2024 järjestetyissä Nuorten vaaleissa äänensä antoi lähes 95 000 nuorta ja vaalitulokset sai laajaa huomiota valtakunnallisessa mediassa sekä presidenttiehdokkailta.

Poliitiikkaviikko on nuorille suunnattu valtakunnallinen yhteiskunnallisen vaikuttamisen teemaviikko, jonka materiaalien ja tilaisuuksien avulla voi käsitellä politiikkaa muun muassa opetuksessa, nuorisotyössä, työpajoilla ja harrastustoiminnassa. Poliitiikkaviikolla tutustutaan politiikkaan ja opetellaan yhteiskunnallisen osallistumisen taitoja nuorten aktiivista toimijuutta vahvistaen. Alkuvuoden 2024 Poliitiikkaviikkoa oli mukana toteuttamassa yli 500 eri toimijaa.

Poliitiikkaviikon teemana on politiikka lähellä nuorten arkielämää

Kevään 2025 Poliitiikkaviikon teema liittyy vahvasti keväällä järjestettäviin kunta- ja aluevaaleihin. Poliitiikkaviikolla keskitytäänkin pohtimaan sitä, miten politiikka näkyy nuorten arkielämässä ja miten omassa lähiympäristössä oleviin yhteiskunnallisiin kysymyksiin voi vaikuttaa. Huomiota kiinnitetään myös siihen, mitä eroja kunnilla ja hyvinvointialueilla on ja mitä päätöksentekoa niistä löytyy.

Tutkimusten mukaan osa nuorista kokee, että heillä ei ole tarpeeksi tietoa ja ymmärrystä politiikasta ja yhteiskunnasta siihen, että he voisivat osallistua päätöksentekoon ja vaikuttamiseen. Poliitiikkaviikko tähtääkin siihen, että nuorten tietotaso kuntien ja hyvinvointialueiden päätöksenteosta kasvaa niin, että myös nuorten kokemus omasta kyvystään vaikuttaa vahvistuu. Erityisen tärkeän tästä näkökulmasta tekee vaalien järjestäminen samanaikaisesti.

Miksi demokratiakasvatus on tärkeää?

Demokratiakasvatuksella voidaan tutkitusti tasata eroja sen välillä, miten eri lähtökohdista tulevat nuoret ymmärtävät yhteiskuntaa ja kokevat voivansa vaikuttaa siihen.

Nuorten yhteiskunnallinen osallistuminen on eriytynyt muun muassa perhetaustan, koulutustason ja sukupuolen mukaan. Varsinkin nuoret miehet sekä matalasti koulutettujen vanhempien lapset jättävät herkästi äänestämättä. Tyttöjen ja nuorten naisten sisäinen kansalaispätevyys eli kokemus omista kyvyistään vaikuttaa yhteiskuntaan on puolestaan hälyttävän matalalla tasolla.

Tällä hetkellä nuoret ovat aliedustettuina päätöksenteossa niin äänestäjinä, ehdokkaina kuin valittuina päättäjinäkin. Demokratiakasvatus on yksi keskeinen keino, jolla varmistetaan, että nuoret perhetaustasta tai koulutustasosta riippumatta sitoutuvat äänestämisen kaltaisiin demokratian keinoihin myös tulevaisuudessa. Edellisissä kunta- ja aluevaaleissa nuorten ehdokkaiden ja valittujen nuorten edustajien määrät jäivät todella paljon alle sen, mikä on nuorten suhteellinen osuus Suomen väestöstä. Myös nuorten äänestysaktiivisuus oli molemmissa vaaleissa selvästi muuta väestöä heikompaa.

Ilmoittaudu mukaan Nuorten vaaleihin sekä Poliittikkaviikkoon

Jos haluat järjestää Nuorten vaalit ja Poliittikkaviikon, voit ilmoittaa ryhmäsi tai toimipaikkasi mukaan joko suomenkielisellä Lyyti-lomakkeella tai ruotsinkielisellä Lyyti-lomakkeella. Ilmoittautuminen on käynnissä 3.3.2025 asti. Sen jälkeen ilmoittautuneet saavat sähköpostilla Nuorten vaalien ohjeet, tulostettavat vaalimateriaalit ja sekä linkin, jolla äänestystuloksen voi ilmoittaa valtakunnalliseen ääntenlaskuun. Poliittikkaviikon sähköinen materiaalipankki puolestaan avataan ilmoittautuneille kevään 2025 aikana.